



Glasba

Dva koncerta „Glasbene matice“ dne 5. in 6. januarja. V proslavo spomina slovenskih skladateljev bratov dr. Benjamina in dr. Gustava Ipavca je priredila „Glasbena matica“ početkom preteklega meseca dva koncerta, ki naj bi pokazala razvoj slovenske glasbene umetnosti takorekoč od prvih početkov, od l. 1854. pa do smrti obeh skladateljev (1908). Skromni so bili ti početki: lahke, priproste, kratke pesmice za moški in mešani zbor, samospevi za sopran, tenor ali bariton. Takisto tudi besedilo: Koseski, Gomilšak, Dav. Trstenjak, Razlag, Orožen, semtertja narodna pesem, napitnica ali zdravička. Prešernove „Nezakonska mati“ se je lotil Benjamin šele l. 1896. Mnogo skladb je zloženih v oni dobi na nemška besedila; primernih slovenskih ni bilo. Kajpada pridejo pozneje na vrsto naši domači pesniki: Stritar, S. Jenko, Gregorčič, Funtek, O. Župančič. Poleg priproste pesmice se pojavi slavnostna kantata („Na Prešernovem domu“, 1872), „Serenada“ (za glasbo na lok), večje klavirske skladbe (v „Novih akordih“) in lirična opera („Teharski plemiči“). To velja zlasti za Benjamina Ipavca, ki se je povzpел do višjih muzikaličnih oblik, dočim je gojil njegov brat Gustav bolj narodno domačo pesem, ki je pa zato tembolj prodrla med narod in v njem oživela. Ni treba naštevati njegovih pesmi kakor: „V mraku“, „Planinska roža“, „Tam za goro“, „Lipa“, „Slovenec sem“, „Pozdravljam te“, „Lahko noč“ in mnogo drugih, ki so postale last naroda in se prepevajo danes prav tako kakor so se pred 40 in 50 leti — za naših taborov navdušujoč naš narod in dvigajoč njegovo narodno zavest.

„Glasbena Matica“ je smatrala za svojo častno dolžnost, pokazati občinstvu razvoj slovenske pesmi od primitivnih do modernih oblik. Zato so bile na vzporedu pridejane posameznim proizvajanim pesmim letnice dovršitve, kolikor je bilo to vzpričo nepopolnosti in pomanjkljivosti našega glasbenega arhiva mogoče.

Proizvajanje moških in mešanih zborov, ki jih je fino naštudiral g. koncertni vodja Hubad, je bilo na višku in je ugajalo vsakemu, ki je vedel, da je to zgodovinski koncert in ne koncert naše moderne glasbe. „Glasbena matica“ si je štela v častno dolžnost, proslaviti ime skladateljev Ipavcev, katerih prva zasluga je, da sta svojim naslednikom ugladila pot od narodne do umetne pesmi. Kot solisti so nastopili gospa Polakova in g. Križaj iz Zagreba, g. Rijavec z Dunaja in član pevskega zbora „Gl. matice“ g. Kovač. Pri prvem koncertu je Gustavov sin g. dr. Josip Ipavc dirigiral predigro k II. dejanju svoje spevoigre „Princezinja Vrtoglavka“, pri drugem pa so marljivi gojenci „Glasbene matice“ prav čedno prednašali na godala Benjaminovo „Serenado“.

Obisk je bil pri prvem koncertu srednji, pri drugem slab. Celo mladina je izostala; skladateljevi rojaki iz zelene Štajerske pa so prišli le v pičlem številu. Res je, da se da navesti mnogo vzrokov za ta ne baš razveseljiv pojav. Vendar mislim, da bi bila dolžnost našega občinstva počastiti s svojo navzočnostjo pri koncertih spomin zaslužnih bratov — klasikov v naši glasbeni literaturi — v obilnejšem številu, hkrati pa pokazati, da zna ceniti kulturno delo „Glasbene matice“.

Anton Jeršinović.